

Τις τελευταίες ημέρες μαθαίνουμε από τα πρακτορεία ειδήσεων ότι η επιτροπή της Αμερικανικής Βουλής των Αντιπροσώπων πέρασε το σχέδιο απόφασης για την Γενοκτονία των Αρμενίων, την περίοδο 1915. Επόμενο ήταν να αναφύουν οι ποδιές της Τουρκίας, που ακόμη δεν θέλουν να παραδεχθούν τα εγκλήματα που διέπραξαν οι μωαμεθανοί στο παρελθόν και οι σύγ-

χρονοι νεότουρκοι για τους Έλληνες και τις άλλες μειονότητες του Πόντου. Δεν θέλει να καταλάβει η σημερινή Τουρκική πολιτική ότι παραδεχόμενοι τα εγκλήματα του παρελθόντος, όχι μόνο εξιλεώνονται σαν λαός, αλλά θα δείξει ότι υπάρχει πλέον και εκσυγχρονισμός και ωριμότητα και πνευματική εξέλιξη στη χώρα τους. Βέβαια δεν είναι μόνο η γενοκτονία των Αρμενί-

ων που σήμερα έχει έλθει στο προσκήνιο, υπάρχει και η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου που άρχισε σχεδόν από την επόμενη της Άλωσις της Κωνσταντινούπολης το 1453 και για το οποίο ευθύνεται η Οθωμανική Αυτοκρατορία και όχι μόνο. Ας ρίξουμε όμως μια ματιά να δούμε ποια ήταν η ιστορική εξέλιξη και η ζωή των Ελλήνων του Πόντου, μέχρι της εξόντωσής των.

Η Γενοκτονία των Ποντίων

Της Μαίρης Πετροπούλου

Σύμφωνα με μια απογραφή που έγινε το 1917 από Ποντιακά Σωματεία, βρέθηκαν στην Περιοχή του Καυκάσου 800 χιλιάδες, αν και πολλοί τους ανεβάζουν στο ένα εκατομύριο και τίθεται το ερώτημα: Πως βρέθηκαν τόσο Έλληνες στη περιοχή αυτή; Ποιοι οι λόγοι που έκαναν αυτούς τους ανθρώπους να μεταναστεύσουν σ' αυτές τις περιοχές; Πολλοί οι λόγοι και οι περιόδοι. Δηλαδή αν δούμε την Ιστορική διαδρομή αυτού του γεγονότου, αυτού του φαινομένου θα δούμε ότι ξεκινάει από τη επόμενη της Άλωσις της Κωνσταντινούπολης το 1453 – όπως ανέφερα ενωρίτερα – και αργότερα το 1461 της Τραπεζούντας.

Ομαδικές μεταναστεύσεις ελληνικών πληθυσμών έγιναν σε τρεις κυρίως φάσεις. Κατά τους χρόνους της Οθωμανικής προέλευσης (15ος – 16ος αιώνας) αμέσως μετά τον Κρητικό πόλεμο (1669) και μετά το Ρωσοτουρκικό πόλεμο (1768 – 1774).

Πύκνωση του μεταναστευτικού ρεύματος προς το εξωτερικό παρατηρείται και μετά την συνθήκη Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774)

Η αναστάτωση που είχε προκαλέσει ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος στις ελληνικές χώρες και ο φόβος για τουρκικά αντάρτικα, ανάγκασαν τότε πολλούς κυρίως νησιώτες και Πελοποννησίους, να ζητήσουν άσυλο στη Αυστρία, Ουγγαρία και ιδίως στην Ρωσία.

Η μετανάστευση ελληνικών πληθυσμών προς τις χώρες αυτές ευνοήθηκε και απ' το γεγονός ότι υπήρχαν εκεί από παλαιότερους χρόνους συγκροτημένες κοινότητες, καθώς επίσης και απ' το ότι στους μετανάστες προσφερόταν απ' τους ηγεμόνες των χωρών αυτών, πολλές διευκολύνσεις και ποικίλα προνόμια. Για παράδειγμα οι μετανάστες είχαν την αμέριστη υποστήριξη της Αυτοκρατορίας Αικατερίνης Β', που θέλοντας να τους έχει συμμάχους στους αγώνες της κατά της Τουρκίας, τους παραχώρησε γη και ποικίλα προνόμια με ειδικό διάταγμα (Μάρτης 1775). Έτσι η Ρωσία γίνεται προστάτης των Χριστιανικών λαών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.. Οι Έλληνες βρίσκουν προστασία, καταφύγιο, εκκλησιαστικά δικαιώματα, δικαιώματα αυτοδιοίκησης και όλα αυτά τραβούν τον κόσμο, οπότε θα λέγαμε ότι φεύγουν όχι μόνο οι διωγμένοι απ' την Τουρκία αλλά και πολλοί άλλοι με την ελπίδα ότι εκεί που θα πάνε θα βρουν κάτι καλύτερο. Αυτά γύρω στον 18ο αιώνα.

Οι διωγμοί συνεχίζονται και στις επόμενες περιόδους μέχρι και την περίοδο του 1ου Παγκοσμίου πολέμου.

Η γενοκτονία των Ελλήνων αναφέρεται σε σφαγές και εκτοπισμούς των ελληνικών πληθυσμών της Οθωμανικής αυτοκρατορίας στη Μικρά Ασία και Ανατολική Θράκη απ την Άνοιξη του 1914 μέχρι το 1923. Θεωρείται μια από τις πρώτες σύγχρονες γενοκτονίες. Η γενοκτονία ήταν ένα προμελετημένο έγκλημα το οποίο η κυβέρνηση των Νεοτούρκων έφερε σε πέρας με συστηματικότητα. Οι μέθοδοι που χρησιμοποίησε ήταν ο ξεριζωμός, η εξάντληση στις κακουχίες, τα βασανιστήρια, η πείνα και η δίψα και τα στρατόπεδα θανάτου στη έρημο.

Η διεθνής βιβλιογραφία και τα κρατικά αρχεία πολλών χωρών βρήκαν μαρτυριών για το ειδεχθές έγκλημα που διπράχθηκε εναντίον του ελληνικού λαού. Αυτό βέβαια έγινε παράλληλα με γενοκτονίες σε βάρος και άλλων χριστιανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δηλαδή των Αρμενίων και των Ασσυρίων.

Ο Αγίδης στο σημαντικότερο βιβλίο του που έγραψε για το προσφυγικό ζήτημα που προέκυψε μετά το 1922 ότι “1.200.000 ψυχές αποτελούν το τραγικόν εις ανθρώπιναν απώλειαν, απολογισμόν του αγώνος”. Ο Θεοφάνης Μακλίδης, διδάκτωρ Κοινωνικών Επιστημών και διδάσκει στο Δημοκρίτειο πανεπιστήμιο Θράκης, τονίζει ότι “μιλάμε για πάνω από 800.000 Έλληνες”. Στις 20 Μαρτίου 1922, ο Άγγλος διπλωμάτης Ρέντελ συνέταξε ένα μνημόνιο για τις τουρκικές ωμότητες σε βάρος των Χριστιανών από το 1919 και έπειτα. Στο προοίμιο αυτού του μνημονίου διαβάζουμε “Η επίτευξη της ανακωχής με τη Τουρκία στις 30 Οκτωβρίου 1918, φάνηκε να επέφερε μια προσωρινή παύση των διωγμών των μειονοτήτων εκμέρους των Τούρκων, που διαπράχθησαν καθ' όλη την διάρκεια

του πολέμου. Στην επιδίωξη αυτών των διωγμών, είναι γενικώς αποδεκτό ..ότι πάνω από 500 χιλιάδες Ελλήνων εξορίστηκαν εκ των οποίων συγκριτικώς ελάχιστοι επέζησαν”.

Υπήρξε όμως και ένα δεύτερο ολοκαύτωμα των Ελλήνων του Πόντου κατά τη Σταλινική περίοδο του 1937 και μετά. Την περίοδο αυτή κλείνουν τα ελληνικά σχολεία, οι ελληνικές Λέσχες, καταργούνται τα ελληνικά βιβλία, καταργείται η ελληνική διδασκαλία στα σχολεία και αρχίζουν οι εξορίες των Ελλήνων των παραλιακών περιοχών του Ευξείνου Πόντου, κυρίως από τη Γεωργία, και Κρουμαία, προς το εσωτερικό της Ρωσίας δηλαδή το Καζαστάν, Σιβηρία, Αρμενία κ.τ.λ.

Έχουμε λοιπόν δύο περιόδους γενοκτονίας. Μία πριν το 1922 την Μικρασιατική καταστροφή και η δεύτερη επί Στάλιν και είναι καθαρά Έλληνες Ποντιακού πληθυσμού της Σοβιετικής Ένωσης..

Γενιέται και πάλι το ερώτημα. Ποιά τα κίνητρα τα οποία οδήγησαν την Τουρκία σ' αυτή τη Γενοκτονία; Τα κίνητρα στην μεν πρώτη περίοδο είναι ότι οι Έλληνες ήταν το πιο ζωντανό στοιχείο και δεν ήταν δυνατόν να είναι ανεκτό. Διότι είχαν τις καλύτερες θέσεις στη Επιστήμη στα Γράμματα στη Οικονομία κτλ και λόγω και ότι είχαν και την έξαρση του Εθνικισμού, έγινε η αφορμή και έπρεπε να διωχτούν και να εξοντωθούν.

Την δεύτερη περίοδο την Σταλινική ήταν το Εθνοτικό θέμα του Στάλιν που είχε δρομολογήσει ένα πρόγραμμα εξόντωσης των μη Ρωσικών Εθνοτήτων. Και δεν ήταν μόνο οι Έλληνες που πλήρωσαν και εξοντώθηκαν, πλήρωσαν και άλλες εθνότητες δηλ., Βούλγαροι, Γερμανοί, Τάταροι. Υπολογίζεται ότι υπήρχαν περίπου τρία εκατομύρια από διάφορες εθνότητες οι οποίοι εξορίστηκαν γε-

νοκτονήθηκαν απάντους.

Ερώτηση. Η γενοκτονία των Ελλήνων είναι Αγνωρισμένη διεθνώς; ή παραμένει άγνωστη στον πολύ κόσμο;

Απάντηση. Δυστυχώς αυτό αγωνίζονται σήμερα οι Πόντιοι να πετύχουν. Να περάσει η αναγνώριση στην Ευρωπαϊκή Ένωση δηλ να αναγνωριστεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τον ΟΗΕ και πιστεύω ότι βρίσκεται σε καλό δρόμο, διότι η Βουλή ήδη ενέκρινε την έκδοση ενός βιβλίου του Φωτιάδη το οποίο μεταφράστηκε σε Ευρωπαϊκές γλώσσες και έχει πάει και στα Ευρωπαϊκά Διεθνή Φόρουμ. Από κει και πέρα βέβαια είναι προϋπόθεση και η αναγνώριση από την ίδια την Τουρκία, αλλά εκεί ο δρόμος είναι στενός και μακρύς. Για την Ευρώπη έχει ανοίξει ο δρόμος. Απόδειξη η αναγνώριση από το Κοινοβούλιο της Σουηδίας, που χαρακτηρίζει τις σφαγές των Αρμενίων το 1915 ως γενοκτονία. Ας ελπίζουμε ότι θα έλθει και η σειρά αναγνώρισης της εξόντωσης των Ποντίων. Ήδη η αρχή έγινε πέρυσι στην Αδελαΐδα με την Αναγνώριση και της γενοκτονίας των Ποντίων όπως ενωρίτερα έχει γίνει η αναγνώριση της γενοκτονίας των Ποντίων και από την Ελλάδα και την Κύπρο.

Ας δούμε τώρα και ποιά ήταν η ζωή των Ποντίων που απέμειναν και επέστρεψαν στην Ελλάδα. Γενικά οι Πόντιοι στη Ελλάδα βρήκαν την Αυτονομία τους, όχι την πολιτική, διότι τα πρώτα χρόνια ήταν δύσκολα για τον ποντιακό πληθυσμό. Ήταν ο προσφυγικός Ελληνισμός σε πολύ χαμηλή πολιτική κατάσταση. Έφταναν στο σημείο οι πρόσφυγες να ντρέπονται να πουν ότι ήταν Πόντιοι. Το ίδιο έγινε και με τους Μικρασιάτες. Ήταν τουρκοσπορόιτες για τους ντόπιους. Αυτά βέβαια σήμερα έχουν ξεπεραστεί, και όχι μόνο έχουν ξεπεραστεί, θα έλεγα ότι έχουν μπει στην αντεπίθεση και προβάλλουν αυτο το θέμα το οποίον ήταν χαμένο μέχρι τώρα. Αυτό ωφείλεται ότι βγήκαν νέοι επιστήμονες Ποντιακής καταγωγής, έγιναν Σωματεία τα οποία προβάλλουν το θέμα και πιστεύω ότι ο Ποντιακός Ελληνισμός είναι σε καλό σημείο και στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Επίλογος

Έλληνες Πόντιοι όπου γης συνεχίστε τον αγώνα, οι κόποι σας μια μέρα θα δικαιωθούν. Άλλωστε απ' τους αγώνες των Ελλήνων του εξωτερικού έγινε και η Ελλάδα κράτος.

ΤΕΛΟΣ